ΑΠ' ΟΣΑ ΔΙΑΒΑΖΟΥΜΕ

ΜΕΡΙΚΑ ΑΝΕΚΔΟΤΑ ΑΠ' ΤΗ ΖΩΗ ΤΩΝ ΠΡΩΤΩΝ ΜΑΣ ΒΑΣΙΛΕΩΝ

Τὰ ζητήματα τῆς τιμῆς. Ἡ αὐστηρότης τοῦ Ὄθωνος καὶ τῆς Ἀμαλίας. Τὸ σκληρὸ πάθημα ἑνὸς ὑπουργοῦ τῆς Δικαιοσύνης. Ζητήσατε τὴν... γυναῖκα του! Ἡ ἐπανάστασις τῆς Εὐβοίας. Τὰ ὑπέροχα λόγια τοῦ Ὄθωνος. Φιλάνθρωπος καὶ πονόψυχος. Ὁ ἀνήθικος αὐλικός. Ἡ δικαιοσύνη τοῦ Ὄθωνος. Πῶς ἀντὶ νὰ παυθῇ...ἐπροβιβάστηκε ὁ εἰσαγγελεὺς Χαλκίδος.

ΙΑ τὸν Ὄθωνα καὶ τὴν Ἀμαλία, τοὺς τραγικοὺς πρώτους μας βασιλεῖς, ἔχουμε γράψει στὸ «Μπουκέτο» ἀρκετὲς σελίδες καὶ ἄπειρα ἀνέκδοτά τους. Ἰδοὺ σήμερα μιὰ ἀκόμα σελίδα ἀπὸ τὴν ζωήν των:

Τόσο ὁ Ὄθων, ὅσο κι' ἡ Ἀμαλία ἦσαν αὐστηρότατοι στὸ ζήτημα τῆς τιμῆς καὶ δὲν δεχόντουσαν στ' ἀνάκτορα, κατ' οὐδένα λόγο, κυρίες ποὺ ἡ διαγωγή τους δὲν ἦταν ἄμεμπτη.

Ἀναφέρεται σχετικῶς τὸ ἀκόλουθο ἀνέκδοτο:

Κάποτε ὑπουργὸς τῆς Δικαιοσύνης ἦταν ἕνας ἀπὸ τοὺς διατρεπεστέρους νομικοὺς τῆς ἐποχῆς καὶ συγγραφεύς, ὁ Π., τοῦ ὁποίου ὅμως ἡ σύζυγος ἦταν πολὺ ἐλαφρῶν ἠθῶν.

Ὁ Ὄθων καὶ ἡ Ἀμαλία τὸ ἐπληροφορήθηκαν αὐτό, καὶ τὴν Πρωτοχρονιὰ ποὺ δόθηκε ὁ μεγάλος χορὸς στ' ἀνάκτορα ἐκάλεσαν μόνο τὸ σύζυγο.

Ὁ ὑπουργὸς ἐνόμισε ὅτι ἐπρόκειτο γιὰ κάποια παραδρομή, κι' ἔστειλε τὸ προσκλητήριο τοῦ χοροῦ στὸ Αὐλαρχεῖο γιὰ νὰ προστεθῇ καὶ τὸ ὄνομα τῆς συζύγου του. Ἀλλὰ τὸ Αὐλαρχεῖο τοῦ ἀπάντησε ὅτι δὲν ἐπρόκειτο περὶ παραδρομῆς, ἀλλὰ περὶ διαταγῆς τοῦ βασιλέως ὅπως προσκληθεῖ στὸ χορὸ ὁ ὑπουργὸς μόνον καὶ ὄχι ἡ γυναῖκα του.

Ὁ ὑπουργὸς ἐκατάλαβε τότε τί ἐσήμαινε αὐτό, δὲν ἐπῆγε οὔτε ὁ ἴδιος στὸ χορὸ καὶ τὴν ἄλλη ἡμέρα ὑπέβαλε τὴν παραίτησί του.

* * *

Ὁ Ὄθων ἦταν ἀπολύτως δίκαιος.

Ὅταν κατεστάλη ἡ ἐπανάστασις τοῦ Κριεζώτη στὴν Εὔβοια, εἶπε στὸν νεοδιορισθέντα εἰσαγγελέα Χαλκίδος, ὁ ὁποῖος ἐπρόκειτο νὰ προθῇ στὴν καταδίωξι τῶν ὑπευθύνων τοῦ κινήματος:

— Στὸ νομὸ Εὐβοίας ἀνοίχτηκαν πολλὲς πληγὲς ἀπὸ τὴν ἀνταρσία τοῦ Κριεζώτη καὶ πρέπει νὰ ἐπουλωθοῦν ὅσο τὸ δυνατὸν γρηγορώτερα. Ἐπιθυμῶ ὅμως ταὐτοχρόνως ν' ἀποδοθῇ πλήρης δικαιοσύνη. Ἂν οἱ Κριεζωτικοὶ ἔχουν δίκηο, πρέπει νὰ τὸ βροῦνε καὶ νὰ μὴν ἀδικηθοῦν, ἁπλῶς καὶ μόνο γιατί ἦσαν ὀπαδοὶ τοῦ Κριεζώτη. Καθὼς ἐπίσης καὶ οἱ ἀντικριεζωτικοί, οἱ λεγόμενοι «ἀφοσιωμένοι» στὴν κυβέρνησι, δὲν πρέπει νὰ βρίσκουν δίκηο ὅταν ἔχουν ἄδικο.

* * *

Τὴν ἐποχὴ τοῦ Ὄθωνος δὲν ὑπῆρχε ἡ ἰσοβιότης τῶν δημοσίων ὑπαλλήλων καὶ κάθε ὑπάλληλος ἦταν ἕνας δυστυχὴς Παρίας, ὁ ὁποῖος σὲ κάθε κυβερνητικὴ μεταβολὴ παυόταν, κι' ἔπαιρνε τὴ θέσι του τὸ ἀσκέρι τῶν κομματικῶν φίλων τῆς νέας κυβερνήσεως.

Ἑνὸς τέτοιου «παυσανίου», ὅπως λεγόντουσαν τὴν ἐποχὴ ἐκείνη οἱ ἐκτὸς θέσεως δημόσιοι ὑπάλληλοι, ἀρρώστησε κάποτε σοβαρὰ ἡ γυναῖκα του καὶ δὲν εἶχε λεπτὰ νὰ τῆς πάρῃ γιατρὸ καὶ φάρμακα.

Ὅταν ὁ Ὄθων πληροφορήθηκε ἀπὸ ἕναν ὑπασπιστή του τὴν ἀθλία κατάστασι τοῦ παυμένου ὑπαλλήλου, συγκινήθηκε ἐξαιρετικὰ καὶ διάταξε τὸν ταμία του νὰ τοῦ στείλη πεντακόσιες δραχμὲς γιὰ τὴν ἀρρώστεια τῆς συζύγου του.

* * *

Μιὰ ἄλλη φορὰ πάλιν, ὁ Ὄθων ὑποπτεύοτανε τὴ διαγωγὴ ἑνὸς ἀπὸ τοὺς αὐλικούς του. Γιὰ νὰ βεβαιωθῇ λοιπὸν γι' αὐτὸ ἀπολύτως ρώτησε ἕναν ἀνώτερο δημόσιο ὑπάλληλο. Ὁ ὑπάλληλος ποὺ γνώριζε καλὰ τὸν αὐλικὸ βεβαίωσε τὸν βασιλέα ὅτι πράγματι ἐπρόκειτο περὶ ἀνθρώπου ἀνηθίκου. Τότε ὁ Ὄθων ἐκάλεσε ἀμέσως τὸν αὐλικὸ καὶ τοῦ ἔκαμε δριμύτατες παρατηρήσεις.

Ὁ αὐλικὸς ὅμως ἐπέμενε γιὰ τὴν ἀθωότητά του, προφασιζόμενος ὅτι κάποιος ἐχθρός του τὸν ἐσυκοφάντησε.

— Δὲν μοῦ τὰ εἶπε ὅλ' αὐτὰ κανένας παληάνθρωπος, τοῦ ἀποκρίθηκε ὁ βασιλεύς, ἀλλὰ ὁ ἐντιμότατος ὑπάλληλος Τάδε.

Καὶ ἀνάφερε τὸ ὄνομα ἑνὸς τῶν ἀνωτέρων ὑπαλλήλων, φημιζομένου γιὰ τὴν εἰλικρίνειά του. Ἀλλ' ἀμέσως ὁ Ὄθων κατάλαβε τὸ λάθος ποὺ ἔκανε πάνω στὸ θυμό του, ν' ἀποκαλύψῃ δηλαδὴ τὸ ὄνομα τοῦ ὑπαλλήλου, καὶ εἶπε στὸν αὐλικό:

— Στὴν ἀγανάκτησί μου ἐπάνω ἐξέθεσα τὸν ὑπάλληλο ποὺ μοῦ ἔδωσε τὶς πληροφορίες ποὺ τοῦ ζήτησα γιὰ σένα. Ἀπαιτῶ λοιπὸν νὰ μὴ τὰ βάλετε μ' αὐτόν. Δὲν φταίει αὐτός. Ἐγὼ τὸν ἐκάλεσα καὶ τὸν ἀνάγκασα νὰ μοῦ πῇ ὅ,τι ἐγνώριζε. Θέλω λοιπὸν νὰ μοῦ ὑποσχεθῆτε, μὲ ὅρκο, ὅτι θὰ λησμονήσετε τὸ ἐπεισόδιο αὐτὸ καὶ δὲν θὰ διατηρήσετε ἐναντίον του μῖσος.

Ὁ αὐλικὸς ὁρκίστηκε πράγματι νὰ μὴν πῇ λέξι στὸ δημόσιο ὑπάλληλο, κι' ἐκράτησε τὸν ὅρκο του.

* * *

Μιὰ νύχτα τοῦ 1854, στὸ Ξηροχῶρι, μιὰ συμμορία ληστῶν ἐμπῆκε στὴν ἐκεῖ ἔπαυλι τοῦ Ἄγγλου Λήβς, γυιοῦ τοῦ ἐν Ἀθήναις Ἄγγλου ἱερέως, καὶ διέπραξε ληστεία μετὰ φόνου.

Τὸ γεγονὸς αὐτὸ ἔκαμε μεγάλο θόρυβο, δεδομένου ὅτι ἐπρόκειτο γιὰ ξένον ὑπήκοο καὶ ἡ Κυβέρνησις ἀποφάσισε νὰ δρῇ ἕνα ἐξιλαστήριο θῦμα, γιὰ νὰ κατευνάση τὴν ἀγγλικὴ ὀργή. Καὶ τὸ θῦμα αὐτὸ βρέθηκε ἀμέσως. Ἦταν ὁ εἰσαγγελεὺς Χαλκίδος, τὸν ὁποῖο ἀποφάσισαν νὰ πάψουν ἐπὶ ἀνικανότητι. Τὸ διάταγμα τῆς παύσεώς του τοιμάστηκε ἀμέσως καὶ ἐστάλη στὸν βασιλέα νὰ τὸ ὑπογράψῃ.

Ὁ Ὄθων ὅμως ἀρνήθηκε ἐπιμόνως νὰ ὑπογράψῃ ἕνα τέτοιο διάταγμα. Κι' ὅπως εἶπε στὸν ὑπουργὸ τῆς Δικαιοσύνης, δὲν ἔβλεπε τὸ λόγο γιὰ τὸν ὁποῖο ἔπρεπε νὰ τιμωρηθῇ ὁ εἰσαγγελεὺς Χαλκίδος ποὺ βρισκόταν τόσες ὧρες μακρυὰ ἀπὸ τὸ μέρος ποὺ γινε ἡ ληστεία καὶ συνεπῶς δὲν μποροῦσε νὰ τὴν προλάβῃ. Ἐπέμεινε μάλιστα ὁ βασιλεὺς νὰ σταλῇ ἐπὶ τόπου ὁ εἰσαγγελεὺς Ἐφετῶν καὶ νὰ κάμῃ ἀνακρίσεις γιὰ νὰ ξεκαθαριστῇ ἡ εὐθύνη τοῦ εἰσαγγελέως Χαλκίδος.

Ἀπὸ τὶς ἀνακρίσεις ὅμως αὐτὲς ἀπεδείχθη ὅτι, ὄχι μόνον δὲν ἔφταιγε διόλου ὁ εἰσαγγελεὺς Χαλκίδος, ἀλλ' ἀπεναντίας εἶχε κάμει πάντοτε τὸ καθῆκον του καὶ στὴν περίστασι αὐτὴ μάλιστα, μὲ τὴ δραστήρια ἐνέργειά του κατώρθωσε νὰ συλληφθοῦν οἱ λησταί. Κατόπιν αὐτοῦ ὁ Ὄθων ἀπήτησε ἀπὸ τὸν ὑπουργό του νὰ προαγάγη τὸν εἰσαγγελέα, ὅπερ καὶ ἔγινε.

* * *

Οἱ βασιλεῖς Ὄθων καὶ Ἀμαλία διατηροῦσαν στὸ Παλάτι ἕναν περίεργο κατάλογο, ὁ ὁποῖος θὰ μποροῦσε νὰ ὀνομασθῇ «Βίβλος Τιμῆς». Στὸ περίεργο αὐτὸ βιβλίο ἦσαν σημειωμένα τὰ ὀνόματα ὅλων τῶν αὐλικῶν καὶ ἐν γένει ὅλων τῶν Ἀθηναίων, οἱ ὁποῖοι ἐκαλοῦντο στὶς διάφορες ἑορτές, στὶς τελετὲς καὶ στοὺς χοροὺς τῶν Ἀνακτόρων.

Ὀσάκις λοιπὸν ἐγίνετο γνωστὸ κανένα σκάνδαλο εἰς βάρος ὁποιουδήποτε ἀπὸ τὰ πρόσωπα τοῦ καταλόγου, ὁ βασιλεὺς ἔδιδε διαταγὴ νὰ γίνῃ αὐστηρὰ καὶ ἀμερόληπτη ἔρευνα σχετικῶς. Κι' ἂν ἀποδεικνύοταν ἀληθινὸ τὸ σκάνδαλο, τότε οἱ βασιλεῖς διέτασσαν τὴ διαγραφὴ ἀπὸ τὸν «Κατάλογο Τιμῆς» τοῦ προσώπου ποὺ εὐθυνόταν γι' αὐτό. Ὁ διαγραφεὶς δὲν ἐκαλεῖτο πλέον σὲ καμμιὰ ἀπὸ τὶς ἀνακτορικὲς ἑορτές.

Ὁ Βασιλεὺς Ὄθων

* * *

Ποτὲ δὲν ἐμνησικάκησε ὁ Ὄθων ἐναντίον τῶν πρωτεργατῶν τῆς ἐξώσεώς του. Τὴν 11ην Ὀκτωβρίου 1862, ὅτε δὲν ἦταν πλέον βασιλεύς, ἔσκυψε τὸ κεφάλι του κι' ἐδέχθη μὲ ὑπομονὴ τὴ φοβερὴ ἀναγγελία.

— Οἱ Ἕλληνες μ' ἀγαποῦσαν, ἠρκέσθη νὰ πῇ. Δὲν μ' ἐξεθρόνισαν αὐτοί, ἀλλὰ ἄλλοι... Εὔχομαι ὅπως ἡ Ἑλλὰς καὶ οἱ Ἕλληνες εὐτυχήσοιν. Ἀναχωρῶ γιατί δὲν θέλω νὰ χυθῇ αἷμα ἀδελφικὸ γιὰ δική μου χάρι.

Καὶ ἄφησε τὴν ἀγατημένη του Ἑλλάδα μὲ πόνο. Ὡς τὴ στερνή του ἡμέρα ὅμως δὲν ἔπαψε νὰ τὴν ἀγαπᾶ κι' ἦταν εὐτυχισμένος ὅσες φορὲς κάποιος πρώην ὑψηκόος του τὸν θυμόταν καὶ πήγαινε στὸ ἐρημητήριο τῆς ἐξορίας του νὰ τοῦ ὑποβάλη τὰ σέβη του.

ΚΩΣΤΑΣ ΚΑΙΡΟΦΥΛΑΣ